

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:
„DET GODE MINDE“

Nr. 4. København, April 1905. 3. Aarg.

Villiam Callesen

fejrer den 8. April sit 25-Aars Forretningsjubilæum.

De fleste Københavnerne kender Kulforretningen Ved Stranden, og vore Læsere ser hver Maaned den staaende Annonce i Bladet, som ogsaa paa anden Maade staar i Gæld til Hr. Callesen.

Udgaaet fra Vajsenhuset arbejdede Jubilaren sig op ved Flid og Dygtighed, løste — efter at have indtaget en betroet Stilling hos Firmaet Hummelgaard — den 23. Marts 1880 Borgerskab som Grosserer og aabnede den 8. April samme Aar, under eget Navn, den Kulforretning, som fra ringe Begyndelse er ført frem til sin nuværende betydelige Plads indenfor Branchen, og hvis Indehaver hører til Børsens kendte og afholdte Mænd.

Som mangeaarigt Medlem af »Det gode Minde« er Grosserer Callesen kendt af gamle og unge i vor Kreds for sin varme Interesse for Foreningen og Vajsenhuset — en Hengivenhed, der i Aarenes Løb har givet sig saa mangt et Udslag baade i Ord og Gerning, ikke mindst det sidste.

Naar Foreningen da den 23. f. M. sendte sin Hilsen til Mærkedagen, var det ifølge en naturlig Trang hos gamle Skolekammerater og Venner til at hædre den Mand, som altid følte og tænkte som Vajsenhusianer og altid var rede til at række en hjælpende Haand, hvor det trængtes; fra *vort* lille Samfund en Tak og Lykønskning blandt de mange, som i Anledning af Jubilæet vil indgaa fra alle dem, som i Forretningslivet eller privat er komne til at agte og skatte den ligesaa flittige og dygtige som hæderlige og hjælpsomme Mand.

Vi vil da udtale Haabet om endnu i mange Aar at kunne hilse Hr. og Fru Callesen i vor Midte.

Uddrag af Vajsenhusets Aarsberetning.

Det kongelige Vajsenhus er stiftet af Frederik den IV. ved Fundats af 21. Juli 1727.

Dets Virksomhed omfatter *forældreløse* Børn af alle Stænder i *hele* Landet.

For Sjællands Stifts Vedkommende understøttes Børnene fra selve Stiftelsen i København, som dog undtagelsesvis ogsaa antager sig Børn fra andre Stifter.

Til Lolland-Falsters Stift, Fyens Stift og de 4 jydskke Stifter sender Vajsenhuset aarlig af sine Midler 14,400 Kr. til Understøttelse for derboende *forældreløse* Børn.

Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset skal da for de Børns Vedkommende, der bor i Sjællands Stift, indgives til Direktionen for det kgl. Vajsenhus i København. For dem, der bor i de øvrige Stifter, maa Ansøgning indsendes til Stiftsøvrigheden i det Stift, hvor Barnet har sit Ophold.

De *forældreløse* Børn, der optages i Vajsenhusets Skole, *bor ikke* paa selve Stiftelsen, men hos Slægtninge eller Plejeforældre i København.

Denne Forandring fra Bopæl og Opdragelse paa selve Stiftelsen til Familiepleje *udenfor* Stiftelsen foregik ved kgl. Resolution af 23. Maj 1826 efter Indstilling af Direktionen i Erkendelse af, at det var et Barn tjenligst at opdrages i *Familie*, helst hos Slægt eller Venner, eller, hvis ingen saadanne findes, der hvor Ansøgerne, hvem det paahviler at skaffe Barnet et godt Hjem, maatte finde det bedst. Naar Ansøgeren er ude af Stand dertil, *kan* Vajsenhuset træde hjælpende til.

Hvor Hjemmet ikke yder betryggende Garantier for Barnets gode Opdragelse og ikke forstaar at

samarbejde med Skolen paa rette Maade, kan Vajsenhuset flytte Barnet til et andet Hjem.

I disse Plejehjem sker der *stadigt Tilsyn* gennem Forstander, Viceinspektør og de paagældende Klasse-lærere og Lærerinder, saa at Forbindelsen mellem Skole og Hjem altid holdes levende. Mindst hver 3. Maaned bliver der afholdt *samlet Lærermøde* under Forstanderens Ledelse, hvor alle Forhold vedrørende Hjem, Børn og Skole da behandles.

Skolens Elevantal er 270 Børn (135 Drenge og 135 Piger), dels forældreløse (Vajser), dels faderløse.

Af de *forældreløse* Børn ydes der en Del (for Tiden 120) foruden fri Skolegang ogsaa en aarlig Pengeunderstøttelse, alt efter de ledige Pladsers Antal, og hvor Børnenes Trang og særlige Forhold maatte gøre det ønskeligt; denne Understøttelse bortfalder ved Barnets Konfirmation.

For de forældreløse Børn i Stiftet, der bor *udenfor* København og nærmeste Omegn, og af en eller anden Grund helst maatte forblive paa det Sted, hvor de have deres Tilhold, kan der ansøges om en Pengeunderstøttelse alene (120 Kr. aarlig).

De *faderløse* have fri Skolegang, Bøger, og, forsaavidt de gør sig værdige dertil, ogsaa Konfirmationsudstyr. Endvidere har de Adgang til flere Legater, hvor de maatte gøre sig fortjente dertil.

Som Regel optages kun ægte fødte Børn, »dog kan Vajsenhuset undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder antage sig uægte Børn«. Til at komme i Betragtning ved Besættelsen af Pladserne for forældreløse Børn udfordres iøvrigt ifølge Vajsenhusets Fundats og Anordning:

- 1) at Børnenes Forældre begge er døde, at de efter disse ikke har arvet eller hos Slægtninge og Venner nyder saa meget, at de deraf kunne til Nødtørftighed underholdes.
- 2) at de har naaet en Alder af 5 à 6 Aar;
- 3) at de er fødte i Kongens Riger og Lande, samt
- 4) at de ikke er behæftede med smitsom Sygdom eller formedelst Legemssvagthed er ubekvemme til Arbejde.

Paa Grund af Bortflytning fra Byen til Fredensborg har Hr. Grosserer Nic. U. Knudtzon maattet opgive sin Stilling i Vajsenhusets Kuratel, der efter Fundatsen skal bestaa af tre i Staden Kjøbenhavn bosiddende Borgere. Han modtog fra Direktionen ved sin Fratrædelse en hædrende Takskrivelse for sin Virksomhed.

Efter Kuratelets Indstilling til Direktionen foranledigede Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-

væsenet, at Hr. Direktør C. C. Gammeltoft af *Hs. Majestæt Kongen* udnævntes til Kurator for det kgl. Vajsenhus under 15. August 1904.

De *udgaaede Elever* — og da navnlig Vajserne — stræber Vajsenhuset efter Evne, og saa vidt dets Midler strækker, at uddanne i forskellige Retninger og anbringe i gode Stillinger.

Af *konfirmerede Drenge* er 8 anbragte ved Haandværk, 7 ved Handel, 6 paa Kontor, 1 som Kok om Bord, 1 som Gartner og 1 paa »Georg Stage«.

Af *konfirmerede Piger* er 11 anbragte i Tjeneste, 3 ved Husvæsenet, 6 i Forretning, 1 paa Kontor, 1 paa Tandlægeklinik, 1 i Kronprinsessens Tjenestepigehjem, 1 som Bogbinder og 6 i Hjemmet.

Med de Børn, som bliver anbragte *udenfor* København, i Provinserne, fører Forstanderen Tilsyn ved sine aarlige *Inspektions- og Anbringelsesrejser*.

Helst anbringes de *udgaaede Elever* ved Haandværk eller Handel. Uden at paatage sig nogen *Forpligtelse* stræber Vajsenhuset dog at tage Konsekvensen af sine humane Bestræbelser ved at hjælpe saadanne Elever frem ad den rette Vej, hos hvem der afgjort findes særlig fremragende Evner i en bestemt Retning. Vajsenhusets Elever rekrutteres jo fra alle Samfundslag, hvor Forældre eller Fædre ved deres Død ikke have efterladt sig saa meget, »at Børnene deraf til Nødtørftighed kunne opdrages«. Derfor er der overmaade mange Børn, *udgaaede* af dannede Hjem, hvis Udvikling er brudt midt under deres Opvækst ved Forældrenes eller Faderens Død, hvorfor Opgaven ikke bør eller kan være at sænke Niveauet for Barnets videre Udvikling og saaledes bringe en helt misvisende Forskydning ind i Barnets eller Familiens Liv. Nej, Opgaven er tværtimod at bevare, hvad der er erhvervet af Dannelse og Udvikling fra tidligere Barneaar og saaledes føre Barnet videre frem, henimod det Maal, som var tilstræbt fra Begyndelsen, og som vilde være naaet, hvis Forsørgerens Død ikke var kommen hindrende i Vejen. »*Meningen er ikke*«, som Biskop Mynster i 1844 udtalte det, »at Vajsenhuset skal nedsynke til et Soulagement for Fattigvæsenet, men Opgaven maa være den, at Vajsenhusets Værd som Forsørgelsesanstalt aldrig forringes. Vajsenhuset har derfor ikke tilforn nægtet Hjælp til Børnenes videre Fremgang; det har endog holdt Børn til Studeringer o. s. v. Vajsenhusets skønne Bestemmelse er det at træde forældreløse Børn i Faders og Moders Sted, men denne Bestemmelse vilde det kun højst ufuldkomment opfylde, dersom det forlod Børnene, saasnart deres Skoleundervisning var tilendebragt.«

Denne af Biskop Mynster udtalte Opfattelse af Formaalet for Vajsenhusets Virksomhed har været den ledende Grundsætning for alle Stiftelsens Direktioner.

I Konsekvens af denne Opfattelse bestræber Vajsenhuset sig nu for at bevare Forbindelsen mellem Skolen og de udgaaede Elever, da disse ellers oftere mangle al anden Tilknytning i Livet og saaledes let kunne tynges af Følelsen af at høre til »de hjemløse«. Dette sker dels ved at hjælpe med Raad og Daad, saa vidt vi evner, dels ved Aaret rundt, med Undtagelse af de 3 Sommermaaneder Juni, Juli, August, at samle de udgaaede Elever, forsaavidt det kan forenes med deres Livsgering og Pligter mod denne, her paa Vajsenhuset til selskabelige Sammenkomster under Lærertilsyn i »**Det kgl. Vaisenhus' Ungdomsforening**«, oprettet 1. Septbr. 1891. Møderne holdes paa selve Vajsenhuset, for Pigerne om Mandagen og for Drengene om Torsdagen fra 7—10. Paa disse Aftener læses der Stykker af de bedste danske Forfattere op for dem, eller »Vajsenhuskvartetten« spiller, Drengene øver sig i Skiveskydning o. l. Den forrige Aar paabegyndte Række *Oplæsninger af danske Skuespil med fordelte Roller*, hvori de unge Piger og unge Mennesker samvirker, er fortsat i Aar. Denne Foranstaltning danner saaledes et gavnligt Supplement til Skolens Danskundervisning, hvor der paa Grund af vigtigere Krav tidt ikke levnes megen Tid til videregaaende literær Paavirkning. Disse Oplæsninger turde formentlig just i denne mere modne Alder øve en frugtbarørende Indflydelse og tilegnes med virkelig Forstaaelse.

Ved *Foraarstide* foretages der en større Udflugt med de unge i Nordsjælland.

Der er bestandig i Lokalet fremlagt et stort Udvalg af ypperlige Billedværker og illustrerede Bøger, hvorved de unge lejlighedsvis kan beskæftige sig, samt en betydelig Mængde Stereoskophilleder fra alle Verdens skønneste Egne, saaledes at der altid er nok til nyttig og fornøjelig Underholdning.

Et Bibliotek, bestaaende af dansk, tysk og engelsk Literatur, beregnet paa de unges Tarv, er indrettet til Udlaan.

Ved disse Sammenkomster er Forstanderen altid til Stede, saa at de unge, der ved deres Forretninger er hindrede i at træffe ham i Kontortiden om Formiddagen, er sikre paa bestandig at kunne træffe ham der, naar de trænger til hans Hjælp eller Raad.

Fra Vajsenhusets første Virksomhed 1727 til 31te Marts 1904 er der udgaaet 2,862 Vajser og fra Skolens Ordning (1824) 1,701 Skolebørn (faderløse).

Fondet til Opførelse af
»**Det gode Minde**«s eget Hjem
(Stiftet af Hr. Forstander Gandrup)

Fra Fastelavnsfesten:

Varietéen..... 17,00 Kr.
Osteriet..... 10,00 -

Ialt... 27,00 Kr.

Kapitalen er nu Kr. 1,254,80.

Bidrag modtages fremdeles med Taknemmelighed af
BESTYRELSEN.

VAISENHUSIANA.

Kostymballet den 3. Marts. I Fastelavnstiden kan man jo undertiden tillade sig en hel Del mere end paa Aarets andre Tider. Maaske var det derfor, at vi ved vor Fastelavnsfests Begyndelse blev modtagne i »Larsens lille Sal« med saa stor Kulde, og at Kakkelovnen, i Stedet for at virke i sit Kald, pludselig eksploderede, saa Ild og Røg stod ud af den, og at endog de af Røg og Sod beskadigede Musikere overgav sig (skønt de var fra Garden) og holdt op med at spille. Det saa saaledes ved 10-Tiden lidet lysteligt ud; men heldigvis var der en Oase i det ene Hjørne af Salen. Her var nemlig arrangeret et »Osteria«, fuldstændig i Stilen og paa Baggrund af et stort neapolitansk Landskab. En ædel Giver havde hertil skænket en Kasse Vine og Likører, hvilke forfriskende og *varmende* Drikke herfra serveredes og efterhaanden frembragte den rette Karnevalsstemning. Indtægten fra »Osteriet« tilfaldt Byggefondet.

Ogsaa Dansen bragte omsider Deltagerne den Varme, som Brødrene Larsen havde nægtet dem.

To Gange i Aftenens Løb optraadte — til Fordel for Byggefondet — 2 dejlige, velvoksne Chansonetter (d'Hrr. Frode Christensen og Torp), som naturligvis tog Publikum med Storm. De sang slet ikke saa faa 10-Ører ind, og det skal de have Tak for.

Dragterne var gennemgaaende nydelige og flere gennemført karakteristiske. Man fik Indtrykket af, at Deltagerne havde bestræbt sig for at komme bort fra de ganske ordinære Maskeradedragter, og Festen var ogsaa præget deraf. — Kl. 3 sluttede det muntre Bal, som var godt besøgt.

C—

Tilføjelse til Medlemslisten.

Frk. Karen Hansen.
Lithograf E. Rheinländer.
Frk. Skuespillerinde Gudrun Carlsson.

Søndag den 16. April Kl. 8 pr.

i Haandværkerforeningens Lokale, Kronprinsensgade Nr. 7:

DILETTANTKOMEDIE.

Der opføres: **Narret April.**

Vaudeville i 1 Akt af Erik Bøgh.

Ægtemandens Repræsentant.

Vaudeville i 2 Akter af Erik Bøgh.

Efter Forestillingen **Bal** til Kl. 3. **Kotillon** Kl. 1.

Billetter til Komedien à 75 Øre pro Persona faas hos Hr. Sophus Jensen, Købmagergade 32, og hos Frk. Mathilde Lange, Nørre Farimagsgade 45 B, St., samt i Foreningens Lokale paa Mødeaftenerne. — Adgangstegn til Ballet à 35 Øre faas i Salen. — Besøgende, indførte ved et Medlem, kan deltage.

BESTYRELSEN.

Fredag den 28. April Kl. 9

Aftenunderholdning, der forventelig vil komme til at bestaa af Foredrag om **Port Arthurs Belejring**, ledsaget af Lysbilleder. — Bidragydere er velkomne. BESTYRELSEN.

Vilh. Hansen & Co.

Materialhandel.

Tapet- og Farvehandel.

= Telefon 3017. =

30 Nørrebrogade 30.

København N.

Naar De forlanger de berømte Faaborg Frugtvine og Likører, bedes De paase at Varemærket (2 Flag om et Skjold) findes paa Etiketterne. Elegante Vin- og Likørkort hos alle Handlende.

Aktieselskabet Nordisk Brandforsikring, KØBENHAVN

Garantikapital: 4 Millioner Kroner

overtager Brandforsikring og Indbrudsforsikring til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.

Hovedkontor: Rømersgade 3.

Forretn. grundl. 1815.

Gaa til **Søren Justsen,**

Køhler & Frost's Eftflg,

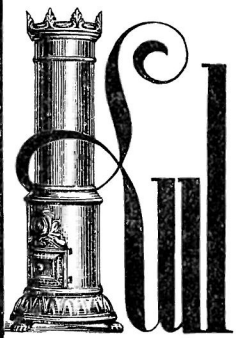
— Pilestræde Nr. 46 —

og køb Dem et nyt **Uhr**

eller lad det gamle reparere.

Billige Priser.

Villiam Callesen.

**Kokes
&
Briket
Import**

12. Ved Stranden 12.

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: **SOPHUS JENSEN.**

Børnedragter.

Telefon 3740. Købmagergade 32. Telefon 3740.

Telefon 4131 Telefon 4131

ROLUND & Co.

— Vesterbrogade 8 E —

Møbeludsalg

Tegninger & Overslag leveres paa Anfordring

Værksted: Nørrebrogade 148.

Telefon: Tagensvej 576.

For at Bladets næste Nr. kan komme Alle i Hænde, bedes Flytning til kommende Flyttedag meddelt Foreningen allerede **nu.**

Nærværende Nr. er indleveret paa Posthuset den 6. April.